

Keskkonnaministri 30.12.2015. a
määruse nr 76
„Keskkonnaministri 22.12.2014. a määruse nr 59 “Toetuse andmise tingimused meetmes
„Veemajandustaristu arendamine“ avatud taotlemise korral“ muutmise“
Lisa 1

Keskkonnaministri 22.12.2014. a
määruse nr 59
“Toetuse andmise tingimused
meetmes „Veemajandustaristu
arendamine“
avatud taotlemise korral“
Lisa 1

**Juhendmaterjal tehnilise projekti koostamiseks
Ühtekuuluvusfondi 2014-2020 rahastamisperioodi meetme
„Veemajandustaristu arendamine“ projekti rahastamisaotluse
lisana**

Sissejuhatus juhendi kasutajale

Juhend on koostatud Keskkonnaministeeriumis. Juhendi eesmärk on anda taotlejaile ja projekti koostajaile suunised tehnilise projekti koostamiseks Ühtekuuluvusfondi 2014–2020 rahastamisperioodi meetmest „Veemajandustaristu arendamine“ toetuse taotlemisel.

Tehniline projekt on määruse „Toetuse andmise tingimused meetmes „Veemajandustaristu arendamine““ kohaselt taotluse kohustuslik lisa. Juhendi järgimine on vajalik selleks, et vältida projekti koostamisel vigu, mis võivad hiljem viia taotluse rahastamata jätmiseni. Tehnilise projekti koostamisel on juhendi järgimine sisu osas kohustuslik ning vormi osas soovituslik. Tehniline projekt peab sisaldama kõikide taotluses kavandatud tegevustega seonduvaid juhendi peatükke ja alapeatükke ning kirjeldama tegevusi vähemalt juhendis nõutud mahus. Tehnilisele projektile ei kohaldata Vabariigi Valitsuse 17.09.2010 määruse nr 67 nõudeid.

Juhendi järgimine on kvaliteetse taotluse koostamise eelduseks ning tagab, et taotluses planeeritud lahendus on keskkonnakaitsele ja majanduslikult sobivaim. Taotluses ja tehnilises projektis kavandatud tegevused peavad olema kooskõlas ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavaga.

1 Üldosa

1.1 Projekti nimetus

Selles alapunktis tuuakse välja projekti täpne nimetus ja staadium. Kui projekt koosneb mitmest osast või etapist, siis lisatakse ka osa või etapi number. Siin esitatakse ka andmed

projekteerija kohta: ettevõtte nimi, registreerimisnumber, asjakohased majandustegevuse registri numbrid (MTR) ning kontaktisik, kelle poole küsimuste korral pöörduda (tel, e-posti aadress jm vajalik teave). Juhul kui projekteerijaid on mitu, esitada andmed kõikide töös osalenud projekteerimisettevõtete kohta selliselt, et on arusaadav, milline ettevõtte on millise projekti osa eest vastutav.

1.2 Projekti tellija

Siin esitatakse andmed projekti tellija kohta: nimi, aadress, telefoni number, e-posti aadress, kontaktisik.

1.3 Projekti asukoht

Alapunktis kirjeldatakse piisava täpsusega projekti asukohta. Nimetatakse küla, vald ja maakond, kus projekti tegevused toimuvad. Võimalusel tuua välja katastriüksuste aadressid ja tunnused ja nimed (v.a torustike projekti puhul).

1.4 Geodeetiline alusmaterjal

Ei eeldata, et tehnilise projekti koostamiseks tellitakse geodeetiline uuring. Kui projekti koostamisel võetakse aluseks mõõdistustöid, tuleb need siin nimetada. Tuuakse ära mõõdistustöid teostanud ettevõtte nimi, töö number ja pealkiri ning tööde teostamise aeg.

1.5 Olemasolev olukord

Kui olemasoleva olukorra ajakohane kirjeldus on allpool nõutud detailsuses kajastatud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavas, ei ole tarvis teavet dubleerida. Piisab konkreetsete viidete lisamisest arendamise kavale (lehekülje nr ja alapealkirja täpsusega). Kui vajalik teave on ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavas hajutatult, on otstarbekas see siin peatükis koondatult uuesti esitada, et oleks võimalik projektieelsest olukorrast ülevaade saada.

1.5.1 Üldist

Selles alapunktis kirjeldatakse üldiselt projekti piirkonda. Antakse lühike ülevaade projekti piirkonna looduslikest tingimustest, põhjavee kaitstusest (vt põhjavee kaitstuse [kaarti](#) Keskkonnaministeeriumi kodulehelt), tuuakse ära asula elanike arv ning seal tegutsevad tööstusettevõtted. Esitatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitunud kinnistute, elanike ja ettevõtete arv ning andmed selle kohta, kas ja millisel reoveekogumisalal tegevused toimuvad (reoveekogumisala nimi, reostuskoormus ja suurus, vt ka reoveekogumisala [otsing keskkonnaregistris](#)). Juhul, kui projekti piirkonnas või selle läheduses on veekogusid, nimetada need ning kirjeldada olemasoleva olukorra mõju veekogule seisundile (nt amortiseerunud reoveepuhasti nõuetele mittevastav heitvesi ohustab heitvee suublaks olevat jõge). Märkida ära, kui veemajanduskavas on lähedalasuva veekogu survetegurina toodud kanaliseerimata elanikkond või heitvesi.

1.5.2 Vee-ettevõtja

Esitatakse andmed piirkonna vee-ettevõtja ja talle väljastatud asjakohaste keskkonnalubade kohta. Märgitakse veeteenuse osutamise õiguslikud alused, vee-ettevõtte omanik(ud) ning kas omanikuks on kohalik omavalitsus või eraõiguslik isik. Tuuakse ära kehtestatud vee- ja kanalisatsiooniteenuse hind ning abonent-tasu.

selgitatud, kas asula elanikel on soovi rajatavate torustikega liituda. Kui see projektist ei selgu, võib SA KIK küsida täiendavaid selgitusi või jätta projekti rahastamata.

Esitatakse tabel, mis kajastab saadud lähteandmeid ning nende põhjal arvutatuid andmeid, mida projekteerimisel aluseks on võetud (keskmine, maksimaalne ja minimaalne vooluhulk, liitujate arv/reostuskoormus ning muu vajalik teave; arvutuslikud andmed peavad olema lähteandmetest eristatavad). Täiendavate liitumisvõimaluste loomisel tuleb esitada arvutuskäik, millest selgub maksumus täiendava liitumisvõimaluse saava elaniku kohta. Maksumus leitakse liitumisvõimaluste loomiseks tehtud investeeringute jagamisel täiendavalt liitumisvõimaluse saavate elanike arvuga. Reoveepuhasti ehitamisel või rekonstrueerimisel tuleb esitada Vabariigi Valitsuse 29.12.2012 määruse nr 99 alusel koostatud keskmistatud reostuskoormuse uuring, mida peab arvestama reoveepuhasti dimensioneerimisel. Lähteandmed, sh arvutuslikud lähteandmed tuleb kooskõlastada tellijaga, tellija kooskõlastus esitatakse tehnilise projekti lisas.

Lähteandmed peavad olema kooskõlas veeseaduse § 21 lõike 2 alusel esitatavate veekasutuse aruannetes olevad andmetega ning piirkonna ühisveevärgi-ja kanalisatsiooni arendamise kavaga. Vastuolude korral on rakendusüksusel õigus nõuda täiendavaid selgitusi taotlejalt ning lähteandmete kooskõlla viimist.

2.2 Olemasolevate rajatiste kirjeldus

Alapunktis kirjeldatakse täpsemalt projektiga hõlmatavaid rajatise. Juhul kui projekt hõlmab mitut erinevat ÜVK süsteemi olulist osa (nt torustikke ja puhastit), esitada teave iga osa kohta eraldi alapunktis. Kui projekt hõlmab mitut reoveekogumisala, esitada allpool nõutud teave iga asula kohta eraldi alapeatükis. Kui on plaanis olevaid rajatise likvideerida, kirjeldatakse ka planeeritavaid likvideerimistöid. Tuuakse ära teave selle kohta, kellele kuulub projekti tegevustega hõlmatud rajatiste alune maa.

Selles peatükis peab selguma rajatiste olukord ja rekonstrueerimis- või asendamisevajadus. Tihti võib tunduda lihtsam seade välja vahetada kui rekonstrueerida, ent see ei pruugi olla alati majanduslikult ega keskkonna seisukohast parim lahendus.

2.2.1 Puurkaevpump, veetöötusjaam

Kirjeldatakse olemasolevat puurkaevpump ja/või veetöötusjaama. Tuuakse ära asukoht, rajamise aeg, veekiht, puurkaevu sügavus, katastri ja passi number, puurkaevupumba näitajad ning torvee probleemsed kvaliteedinäitajad. Veetöötusjaama puhul antakse ülevaade ka kasutatavast veepuhastustehnoloogiast, seadmete jõudlusest ja töökorrast. Juhul, kui olemasolevad veetöötusseadmed ei suuda tagada joogivee nõuetelevastavust, tuuakse ära probleemsed kvaliteedinäitajad.

Hoone ja/või veemahuti olemasolul nimetatakse nende rajamisaasta ning kirjeldatakse sanitaarset ja tehnilist seisukorda. Antakse ülevaade rajatise ning selle aluse maa omandikuuluvusest. Kirjeldatakse puurkaev-pumpla maa-ala üldiselt ning märgitakse, kas kinnistul on piirdeaed, juurdepääsutee ning teenindusplats ning mis seisukorras need on.

2.2.2 Torustikud, pumplad ja muud rajatised

Torustike puhul märgitakse nende rajamise aeg ning kasutatud materjalid. Kirjeldatakse torustike paiknemist ja olukorda ning tuuakse ära lekete ja infiltratsiooni osakaal. Antakse ülevaade rajatise ning selle aluse maa omandikuuluvusest. Põhjendatakse torustike rekonstrueerimise ja/või rajamise vajalikkust ning hinnatakse selle mõju asula reoveepuhasti

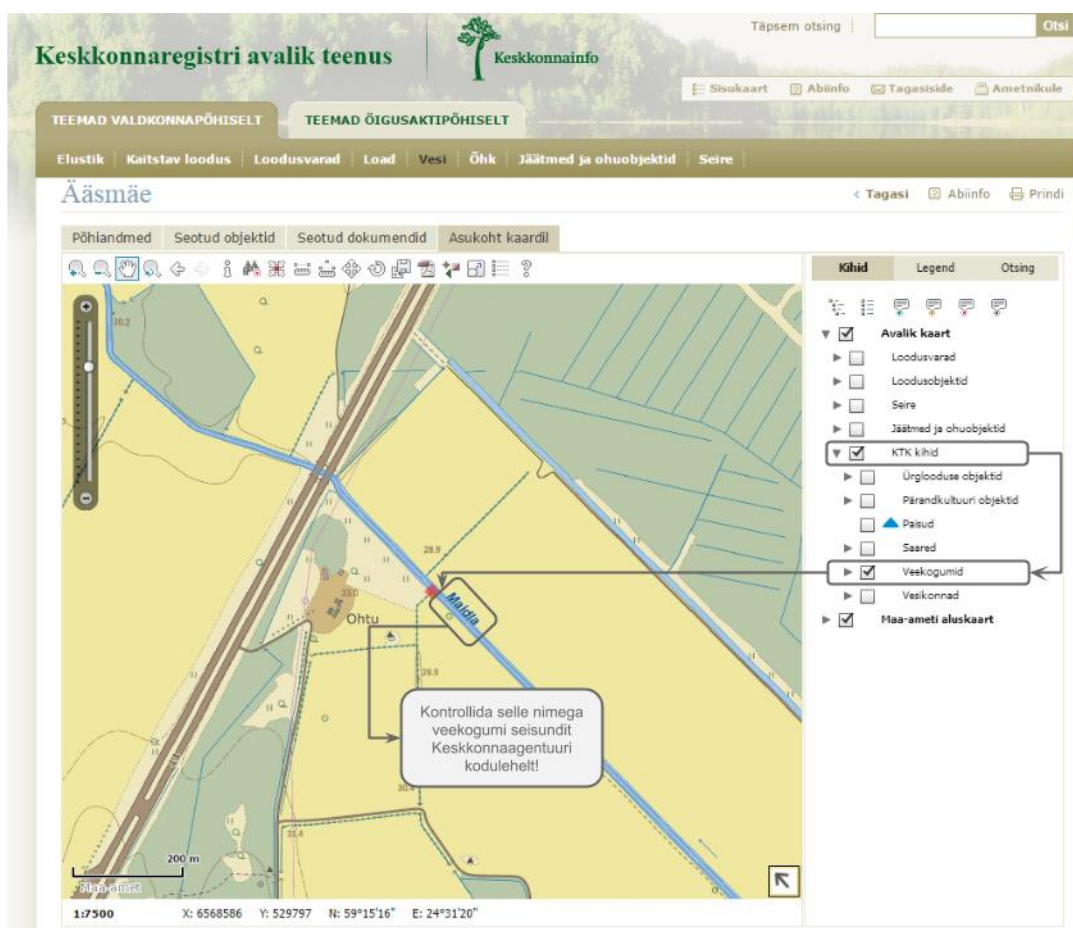
töörežiimile ja seda, kas peale planeeritava projekti lõppemist on võimalik vee erikasutusloa nõuete täitmine.

Survetõste- või ülepumplate puhul märgitakse nende rajamise aasta, seisukord, pumpade seisukord, karakteristikud ja paigaldamise aasta (teabe olemasolul) ning kirjeldatakse armatuuri seisukorda.

Siin alapunktis kirjeldatakse ka kõiki teisi ÜVK süsteeme, mis pole hõlmatud punktidega 2.2.1 ega 2.2.3, nagu veetornid, veevõtukohad, hüdrandid jms.

2.2.3 Reoveepuhasti

Kirjeldatakse, kuidas reovesi puhastile jõuab (isevoolsest või surveiselt, torustiku kirjeldus, pumpla olemasolul ka selle kirjeldus). Märgitakse puhastusseadmete rajamise aeg ja seisukord ning projekteeritud ja tegelik hüdrauliline jõudlus ning reostuskoormus. Kirjeldatakse puhastustehnoloogiat, selle efektiivsust ning olemasolevate seadmete olukorda. Tuuakse ära puhastist väljuva heitvee näitajad. Biotiikide olemasolul kirjeldatakse ka neid ning nende seisukorda. Nimetatakse vee-erikasutusloas määratud suubla ning märgitakse selle seisund. Kui suublaks on veekogum, tuua ära kogumi seisund ning seda mõjutavad survetegurid. Kirjeldatakse, kuidas heitvesi suublasse juhitakse või pinnasesse immutatakse.

Joonis 2. Veekogumi otsing Keskkonnaregistri kaardilt

Infot selle kohta, kas heitvee suublaks olev veekogu on määratud veekogumiks, saab keskkonnaregistri kaardilt. Kõige hõlpsamini leiab teabe, tehes Keskkonnaregistri avalikus teenuses päringu heitvee väljalasu kohta. Peale väljalasu leidmist ning selle koodil vajutamist avaneb teave väljalasu kohta. Vajutades ülevalt menüüst „Asukoht

kaardil“ , avaneb heitvee väljalasku asukohakaart. Selleks, et näha, kas väljalask asub kogumil, tuleb paremal kihide puus sisse lülitada kiht „KTK kihid“, selguse huvides on soovitatav aktiveerida vaid veekogumite kiht. Kui väljalask asub kogumil, on kogumi nimi näha sinises kaldkirjas (vt joonis 2).

Kogumi seisundi kohta saab teavet Keskkonnaagentuuri kodulehelt. Selleks tuleb valida „Vesi“ ning sealt alamkategooria „Ülevaated ja infopäringud“. Veekogumite koondseisund 2014. aasta hinnangute alusel on saadaval siin.

Alapeatükis kirjeldatakse, kuidas toimub reoveepuhasti igapäevane hooldamine ning hinnatakse, kas olemasoleva puhasti hooldus on olnud piisav. Näiteks kirjeldatakse eelpuhastuse toimimist, hapnikutaset aerotankis, muda settimisomadusi ning sette eemaldamist (kuidas ja kui tihti).

Kui projektis on kavandatud ka kanalisatsioonitorustike rekonstrueerimine ja/või laiendamine, tuleb peatükis anda seisukoht, kas peale nende investeeringute teostamist on võimalik reoveepuhastit rekonstrueerimata/uuendamata tagada ühiskanalisatsiooni juhitava reovee puhastamine vastavalt vee erikasutusloas sätestatud nõuetele. Kui torustike rekonstrueerimise või laiendamise tagajärjel tuleb reoveepuhasti rekonstrueerida, peab see olema ettenähtud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavas kahe aasta jooksul peale torustike projekti elluviimist.

Tehnohoone olemasolul märgitakse selle rajamisaasta ja kirjeldatakse seisundit. Antakse ülevaade rajatise ning selle aluse maa omandikuuluvusest. Kirjeldatakse reoveepuhasti maaala üldiselt, läheduses asuvaid hooneid ja reoveepuhasti kuju nõuete täitmist (vastavalt Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud määruses nr 171 „Kanaliseerimisvõrgu ehitiste veekaitsemeetmed“ sätestatud nõuetele) ning märgitakse, kas kinnistul on piirdeaed, juurdepääsutee ning teenindusplats ja mis seisukorras need on.

2.2.4 Olemasolevate rajatiste likvideerimine

Juhul kui planeeritakse olemasolevate rajatiste likvideerimist ja/või asendamist uutega, kirjeldatakse selles peatükis läbiviidavaid likvideerimistöid. Määratakse likvideerimistööde korraldus ja järjekord, nähakse ette lahendused tekkivate jäätmete utiliseerimiseks. Arvestama peab, et olemasolevad rajatised peavad jääma uute rajamise ajaks töösesse – elanikke peab ka tööde ajal saama varustada joogiveega ning reovesi tuleb enne loodusesse juhtimist puhastada. Kirjeldatakse meetmeid, mis võetakse kasutusele seadmete ja rajatiste ehitusaegse töö tagamiseks.

2.3 Alternatiivide analüüs

Arvestades olemasolevat olukorda, rajatiste seisundit ning perspektiivseid arenguid demograafilises (vastavalt Statistikaameti andmetele) ja sotsiaalmajanduslikus plaanis, analüüsitakse ja võrreldakse erinevaid tehnilisi ja tehnoloogilisi alternatiive. Tehniliste alternatiividena tuleb näiteks joogivee ülenormatiivsete kvaliteedinäitajate korral kaaluda, kas rajada uus veetöötusjaam, uus torustik joogivee võtmiseks kõrvalasulast, mõnest olemasolevast puurkaevust või rajada sügavam kaev veevõtuks mõnest teisest kihist. Juhul, kui joogivesi vastab peale veetöötlust nõuetele, ent tarbija juures esineb kvaliteedinäitajate piirväärtuste ületamist, on joogivee probleem tõenäoliselt tingitud amortiseerunud torustikest ning sellisel juhul tuleb kaaluda joogiveetorustike rekonstrueerimist.

Amortiseerunud reoveepuhasti korral on tehnilisteks alternatiivideks näiteks reoveepuhasti rekonstrueerimine, kogumismahuti rajamine ja reovee puhumine lähedalasuvale puhastile või torustiku rajamine reovee juhtimiseks lähedalasuva asula puhastile.

Tehnoloogiliste alternatiividena tuleb kaaluda erinevate puhastustehnoloogiate rakendamise võimalust (nt erinevad joogiveetöötlusseadmed, reoveepuhastite puhul nt klassikaline aktiivmudapuhasti, annuspuhasti, septik koos järelpuhastusega, pinnasfilter vms). Torustike rajamise või rekonstrueerimise korral saab kaaluda erinevaid rajamismeetodeid (nt lahtine kaevik või sujutamine) ning trajektoore.

Alternatiivide analüüsis tuleb käsitleda rajamise maksumust ning eksploatatsioonikulu (rajatiste amortisatsiooniaja jooksul) – ehitushinna poolest kallim lahendus võib end eksploatatsioonis juba paari aastaga ära tasuda. Nii rajamismaksumus kui hoolduskulud tuleb välja tuua sellise detailsusega, et on võimalik hinnata nende vastavust reaalsusele.

Ehitusmaksumus tuleb lahti kirjutada osade kaupa – nt võreseade, protsessimahutid, seadmed, tehnohoone, biotiikide rekonstrueerimine, haljastus, piirdeaed. Hoolduskuludes tuleb nt reoveepuhasti korral eraldi välja tuua vähemalt elektrikulu (võimalusel seadmete kaupa), kulu sette äraveole/käitlusele, tööjõukulu, kulu kemikaalidele jms.

Analüüsi põhjal valitakse **majanduslikult soodsaim** alternatiiv, mis tagab eesmärgi, ning järgmised peatükid arvestavad juba valitud alternatiivi. Taotlusi, kus eelistatuks ei osutu majanduslikult soodsaim alternatiiv, mis täidab keskkonnanõudeid, ei toetata.

Tihti pööratakse alternatiivide analüüsile liiga vähe tähelepanu, seda tehakse vormitäiteks või juba varem välja valitud lahenduse toetamiseks. Tegelikuses peaks alternatiivide analüüs olema tellija huvi ning selle käigus peaks selguma parim lahendus. Valitud lahendusest hakkab sõltuma vee- ja kanalisatsiooniteenuse hind ning kui tehakse vale valik, maksavad selle hiljem kinni asula elanikud.

Näiteks puurkaev-pumpla puhul võib veetöötuse rajamisele olla alternatiiviks ka uue puuraugu puurimine paremate kvaliteedinäitajatega veekihti. Torustike rajamise või rekonstrueerimise korral võib mõnel puhul olla põhjendatud ka torustiku rajamine kõrvalasuva kinnistuni läbi mõne teise kinnistu, kui vastasel juhul tuleks rajada oluliselt pikem torustikulõik. Arvestada tuleb aga kasutusõiguse seadmise ja võimalike probleemidega torustiku hilisemal hooldamisel.

Mõnel pool kaldutakse eelistama individuaal-lahendusega aktiivmudapuhastit, kuigi ka kompaktpuhasti täidaks eesmärgi ning selle rajamine on oluliselt odavam. Alternatiivide analüüsis kompaktpuhasti ja aktiivmudapuhasti vahel ei saa olla viimase kasuks otsustamisel argumendiks, et esimene ei täidaks eesmärke – sellisel juhul on alternatiivide analüüs sisutühi, kuna võrrelda saab vaid selliseid lahendusi, mis eesmärki täidavad. Individuaal-lahenduse eelistamiseks ei saa olla ka põhjus, et kompaktpuhasti amortiseerub kiiremini. Sellisel juhul peab hoolduskulude analüüsis kajastuma ka kompaktpuhasti väljavahetamise kulu. Juhul kui kompaktpuhasti rajamine ning selle hilisem väljavahetamine on odavam kui individuaal-lahendusega puhasti rajamine, tuleb eelistada esimest varianti.

Juhul, kui puuduvad majanduslikult ning tehnoloogiliselt reaalsed alternatiivid, tuleb nende puudumist detailselt põhjendada.

Alternatiivide analüüsi koostaja peab olema sõltumatu. Alternatiivide analüüsi ei või koostada isik, kes on seotud projektis kavandatud tehnoloogia (reoveepuhastuse või veetöötlusseadmed) tarnimise või maaletoomisega.

2.4 Kavandatavad investeeringud ja nende mõju veehinnale

1. jaanuarist 2015 jõustus ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse § 4 lg 2⁵, millega kehtestati ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale täiendavad nõuded. Nõuded kohalduvad, kui arendamine toimub riigi tagatud laenuga, riigi või Euroopa Liidu vahendite toel. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava peab muuhulgas sisaldama vee-ettevõtja finantsmajanduslike näitajate lühi- ja pikaajaliste investeerimisprogrammide kirjeldust ning ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni (sh sademeveekanaliseerimise) teenusehindade prognoosi 12 aastaks aastate kaupa, investeeringute allikaid ning veeteenuse pakkumiseks vajaliku põhivara kirjeldust ja seisundi hinnangut.

Selles peatükis tehakse kokkuvõtte kavandatavatest investeeringutest ning nende mõjust veehinnale. Esitatakse andmed ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitunute arvu kohta olemasolevas olukorras ning perspektiivis ning teave selle kohta, kas projekti tulemusena jääb vee- ja kanalisatsiooniteenuse hind rahvusvaheliselt aktsepteeritud piirsesse (4% leibkonnaliikme keskmisest sissetulekust).

2.4.1 Ülevaade piirkonna sotsiaalmajanduslikust olukorrast

Alapeatükis kirjeldatakse elanike arvu muutusi lähiminevikus, olemasolevat olukorda ning tõenäoliseid muutusi tulevikus vastavalt Statistikaameti andmetele. Antakse ülevaade leibkonna keskmisest sissetulekust, vee tarbimisest ja heitset ühe elaniku kohta olemasolevas olukorras ning tulevikus. Ühtlasi kirjeldatakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni tarbijate arvu muutusi lähiminevikus ning prognoositakse lähtuvalt elanikkonna arvu muutustest ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni tarbijate arvu tulevikuks.

Elanike arvu ja selle muutuste kirjeldamisel võtta aluseks Statistikaameti andmebaasi tabelid RV0282: Rahvastik soo, vanuserühma ja haldusüksuse või asustusüksuse liigi järgi, 1. jaanuar ning RV092: Prognoositav rahvaarv maakonna, soo ja vanuserühma järgi (aluseks 1. jaanuari 2012 rahvaarv).

2.4.2 Planeeritud tegevused

Selles alapunktis tuuakse ära projekti kogumaksumus, projekti tulemusel ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga uute liitujate arv ning kokkuvõtte planeeritud tegevustest asulate kaupa. Täpsemini kajastatakse kavandatud tegevused taotluse lisana esitatavas tabelitöötlusfailis.

Kui tehniline projekt koostatakse mitme asula peale, peab olema võimalik selgelt ja üheselt eristada, millised tegevused millises asulas toimuvad.

3 Planeeritavate tegevuste kirjeldus

Peatüki sissejuhatuses kirjeldatakse lühidalt planeeritavaid tegevusi – millised seadmed ja ehitised (sh rajatised) rekonstrueeritakse ja/või rajatakse, nimetatakse valitud tehnoloogiad.

3.1 Planeeritavad ehitised ja seadmed

3.1.1 Puurkaevpump, veetöötlusjaam

Kirjeldatakse planeeritavaid tegevusi – puurkaevu rajamine või rekonstrueerimine, veetöötlusjaama rajamine või rekonstrueerimine, puurkaevu likvideerimine või muud asjakohased tegevused. Kirjeldatakse detailsemalt valitud tehnoloogilist lahendust ja seadmeid, nende jõudlust ja tööpõhimõtet. Selgitatakse, kuidas vesi jõuab elanikeni, kas

pumpla juures on hüdrofoor või II-astme mahutid ning tuletõrjeevõtu võimalus, lisatakse muu tarvilik info.

Kui planeeritakse hoonete rajamist või rekonstrueerimist, kirjeldatakse ka neid kavandatavaid töid. Konstruktiivset ega arhitektuurset projekti tehnilise projekti koosseisus esitama ei pea, selgitus on oluline tehnoloogilisest aspektist. Peab selguma, milline on ruumilahendus ning kuidas planeeritavad seadmed hoonesse mahuvad. Koostada tuleb ehitiste asendiplaan, kus näidata ka juurdepääsutee, teenindusplats, piirdeaed ja värav. Joonised (ülevaateplaan mõõtkavas vähemalt 1:1000, territooriumi asendiplaan mõõtkavas vähemalt 1:100, tehnoloogiline skeem) esitatakse tehnilise projekti lisana.

3.1.2 Torustikud, pumplad ja muud rajatised

Kirjeldatakse planeeritavaid tegevusi – ühisveevärgi- ja/või –kanalisatsioonitorustike ja pumplate rekonstrueerimist või rajamist.

Torustike rekonstrueerimise all peetakse silmas ka olemasolevate torustike ja/või pumplate välja vahetamist uute vastu, k.a uues asukohas, kui selle tulemusena ei teki üle 50% uusi liitujaid võrreldes olemasolevate liitujatega. Torustike rajamise all mõeldakse olukorda, kus luuakse täiendavaid liitumisvõimalusi.

Märgitakse ära torustike materjal, kasutatavad läbimõõdud, torustike pikkused. Tuuakse ära planeeritavate pumplate arv ja pumpla tüüp. Koostatakse torustike asendiplaan, kuhu märgitakse nende kulgemise põhitrassid, torustike läbimõõdud peamagistraalidel ning muu vajalik info. Torustike joonised mõõtkavas vähemalt 1:1000 esitatakse tehnilise projekti lisana. Joonistele tuleb märkida keskkonnaministri käskkirjaga kinnitatud reoveekogumisala piirid (vt reoveekogumisala [otsing keskkonnaregistrist](#)).

Torustike rajamine eesmärgiga luua ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemiga liitumise võimalus väljapool reoveekogumisala asuvatele kinnistutele ei ole abikõlblik.

Siin alapunktis kirjeldatakse ka kõikide teiste ÜVK süsteemide rajamist või rekonstrueerimist, mis pole hõlmatud punktidega 3.1 ega 3.1.3, nagu veetornid, veevõtukoerad, hüdrandid jms.

3.1.3 Reoveepuhasti

Kirjeldatakse planeeritavaid tegevusi: reoveepuhasti rajamine või rekonstrueerimine, biotiikide puhastamine, pargla rajamine või muud asjakohased tegevused. Kirjeldatakse detailsemalt valitud tehnoloogilist lahendust ja seadmeid, nende jõudlust ja tööpõhimõtet ning puhastusprotsessi etappide kaupa (eeltöötus, bioloogiline puhastus, järelpuhastus, settikäitlus, lämmastiku- ja fosforiärastus, pargla – vastavalt valitud tehnoloogilisele lahendusele). Reovee Selgitatakse, kuidas vesi jõuab puhastile ning juhitakse suublasse või pinnasesse, lisatakse muu tarvilik info.

Reoveepuhasti rajamisel või rekonstrueerimisel tuleb järgida Vabariigi Valitsuse 16.05.2000 määrus nr 171 „Kanaliseerimisehitiste veekaitse nõuded“ ja Vabariigi Valitsuse 29.11.2012 määruse nr 99 „Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded, heit- ja sademevee reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed“. Erilist tähelepanu tuleb pöörata reoveepuhasti dimensioneerimisele ning selle vastavusele tegelikule reostuskoormusele ning sotsiaal-majanduslikule prognoosile. Erilist tähelepanu tuleb pöörata pargla planeerimisel, kuna sealt puhastile juhitav suure kontsentratsiooniga reovesi võib puhasti tööd pärssida. Lisaks tuleb kriitiliselt hinnata pargla kasutuse nõudlust.

Kui planeeritakse hoonete rajamist või rekonstrueerimist, kirjeldatakse ka neid kavandatavaid töid. Konstruktiivset ega arhitektuurset projekti tehnilise projekti koosseisus esitama ei pea, selgitus on oluline tehnoloogilisest aspektist. Peab selguma, milline on ruumilahendus ning kuidas planeeritavad seadmed hoonesse mahuvad, hoone suurus peab olema optimaalne. Koostada tuleb ehitiste asendiplaan, kus näidata ka juurdepääsutee, teenindusplats, piirdeaed ja värav. Joonisele märgitakse ka kavandatav proovivõtukoht v.a reovee immutamisel pinnasesse kui see ei ole Vabariigi Valitsuse määruse nr 99 „Reovee puhastamise ning heit- ja sademevee suublasse juhtimise kohta esitatavad nõuded, heit- ja sademevee reostusnäitajate piirmäärad ning nende nõuete täitmise kontrollimise meetmed“ kohaselt nõutud. Joonised (ülevaateplaan mõõtkavas vähemalt 1:1000, territooriumi asendiplaan mõõtkavas vähemalt 1:100 ning tehnoloogiline skeem) esitatakse tehnilise projekti lisana.

3.1.4 Nõuded rajatistele

Selles alapunktis märgitakse rajatiste ja ehitiste eeldatav kasutus- või toimeaeg. Lisatakse õigusaktidest tulenevad nõuded joogiveele/heitveele ning sanitaarkaitsetsooni või kuja ulatus.

3.2 Ehitustööde planeerimine

Kirjeldatakse uute ehitiste planeeritavaid asukohti ning antakse üldine ülevaade ehitustööde korraldusest. Juhul kui projekt koostatakse puurkaevule, veetöötlusjaamale või reoveepuhastile, tuleb eraldi punkti all kirjeldada rajatise maa-alale rajatavaid torustikke.

Ehitustööde planeerimisel pöörata tähelepanu sellele, et tööde teostamise ajal peab olema tagatud ühisveevärgi- ja -kanalisatsiooniteenus. Loodusesse juhitud reovesi tuleb puhastada – kui olevat puhastit pole ehitustööde ajal võimalik kasutada, tuleb kavandada ajutine puhastus. Kui puhasti juures on olemas biotiigid ning nende vastuvõtuvõime on piisav, saab ehitustööde ajal puhastada reovett seal. Kui biotiike on mitu, puhastada nad ükshaaval – nii saab puhastustööde läbiviimise ajal kasutada teist.

3.2.1 Torustikud rajatise territooriumil

Kirjeldatakse territooriumil olevaid ning planeeritavaid torustikke – nende materjali, läbimõõtu. Selgitatakse, millised olemasolevatest torustikest rekonstrueeritakse ning millised jäävad kasutusest välja.

3.3 Keskkonna osa

Esitatakse teave selle kohta, kas projekt toimub mõnel looduskaitse alal või selle läheduses ning kas ja millised veekogud asuvad projekti piirkonnas või selle ümbruses. Kui projektiga on hõlmatud kanalisatsioonitorustike või reoveepuhasti rajamine või rekonstrueerimine, kirjeldatakse alapeatükis, missuguseid veekogusid projekti tulemusena mõjutatakse ning missugune on projekti tulemuste mõju. Veekogudele avalduva mõju kirjeldamisel tuleb lisaks veekogu nimele tuua ära ka veekogum ja veekogumi kood. Infot veekogude ja kogumite kohta saab veemajanduskavadest, veekogumite seisundite vahehindangutest ja Keskkonnaregistrist (vt selgitust veekogumite info leidmiseks ka punktist 2.2.3).

Lisaks kirjeldatakse meetmeid, mida võetakse kasutusele keskkonnareostuse vältimiseks ning loodusressursside ratsionaalseks kasutamiseks. Nähakse ette nõuded keskkonnaohtlike objektide ja materjalide likvideerimistöödele ning jäätmekäitlusele.

Näiteks reoveeprojektide puhul näha ette likvideeritavate kaevude ja mahutite tühjendamine setetest ning sette utiliseerimine. Joogiveetötlusseadmete rekonstrueerimisel kavandada meetmed puhastusseadmetes kasutusel olnud

filtermaterjalide utiliseerimiseks. Kui puurkaev jääb kasutusest välja, tuleb ette näha selle tamponeerimine või konserveerimine, vältimaks põhjavee reostumise ohtu.

4 Kokkuvõte

Viimases peatükis esitatakse kokkuvõtte projektist. Kirjeldatakse lühidalt olemasolevate rajatiste olukorda ja põhilisi probleeme, tuuakse ära ÜVK-ga liitunute arv ning andmed reoveekogumisala kohta. Kirjeldatakse kavandatavaid tegevusi (rekonstrueeritavate/rajatavate puhastusseadmete, torustike jms arv) ning tuuakse ära projekti tulemusena lisanduvate liitujate arv.

Lisad

Lisa 1. Tellija kinnitatud lähteandmed

Projekti lähteandmed (vt ptk 2.1) tuleb kooskõlastada tellijaga ning kooskõlastus esitada tehnilise projekti lisana.

Lisa 2. Analüüsiaktid

Esitatakse joogivee analüüsiaktid: puurkaevu toorvee, veetöötlusseadmeid läbinud vee ja tarbija juurest võetud joogivee analüüsiaktid. Kui planeeritakse ühisveevärgi torustike rekonstrueerimist, kui nende seisundi tõttu ei vasta joogivesi kvaliteedinõuetele, siis tuleb seda tõestada eelnimetatud analüüsiaktidega, mis on võetud samal päeval. Seejuures peab tarbija juures teostama piisavalt hulgal analüüsiakte, et oleks tõendatud et just selles piirkonnas on torustikud amortiseerunud ning põhjustavad joogivee kvaliteedi nõuetele mittevastavust. Reo- ning heitvee analüüsiaktid (reoveepuhasti sissevoolu ja väljavoolu analüüsiaktid ning järelpuhastuse olemasolul ka põhipuhastuse läbinud reovee analüüsiaktid).

Lisa 3. Projekti eelarve ja tööde mahud

Esitatakse tööde mahtude tabel koos eelarvega. Mahtude tabel peab olema lahti kirjutatud piisava detailsusega, et oleks võimalik hinnata eelarve vastavust turusituatsioonile.

Lisa 4. Fotod

Projekti illustreerimiseks ning kavandatavate tegevuste vajaduse põhjendamiseks lisatakse tehnilise projektile fotod olemasolevatest ühisveevärgi- ka – kanalisatsioonirajatistest.

Lisa 5. Joonised

Joonistel tuleb kajastada reoveekogumisala piir!

Esitada tuleb järgmised joonised:

- *Projektala ülevaatepilaan, kus on kajastatud rekonstrueeritavad ja rajatavad ÜVK rajatised. Joonise mõõtkaava tuleb valida selline, et kogu projektala mahuks ühele joonisele*

- *Torustike rajamise või rekonstrueerimise projekti puhul plaan mõõtkavas vähemalt 1:1000 (soovitatav on märkida joonisele ka peamagistraalide läbimõõdud, kalded ja materjal)*
- *Reoveepuhasti, puurkaevu, veetöötlusjaama vms puhul ülevaateplaan, mille mõõtkava valida selliselt, et kogu rajatise territoorium mahub ühele joonisele*
- *Tehnoloogiliste sõlmede joonised vähemalt mõõtkavas 1:50 (vajadusel)*
- *Kavandatava veetöötlusjaama või reoveepuhasti puhul seadmete tehnoloogiline skeem*
- *Juhul kui projektis kavandatakse ühisveevärgi- või kanalisatsioonitorustiku rajamist kinnistuteni uute liitumisvõimaluste loomise eesmärgil tuleb esitada joonis, kus on kajastatud nende kinnistute omanike kinnitused, et nad soovivad arendatava süsteemiga liituda (vt ka punkt 2.1). Joonis peab hõlmama kogu projektala.*